

BESLISVOORSTEL RAAD BLARICUM

Besluitvormend orgaan

Gemeente Blaricum – Gemeenteraad

Gemeentecode

Blaricum

Onderwerp

Afwegingskader Zonne-energie op monumenten en panden in beschermde gezichten

Portefeuillehouder

Kennis, A.M.

Openbaar

Ja

Korte inhoud

Dit afwegingskader geeft helderheid over de inpassing van zonnepanelen bij monumenten en bij panden in de beschermde gezichten van Blaricum, Eemnes en Laren. In het afwegingskader worden naast de monumenten, in het beschermde gezicht drie typen panden onderscheiden, dat zijn beeldbepalende, beeldondersteunende en neutrale panden. Voor alle typen worden in het afwegingskader apart kaders gesteld en voorbeelden gegeven voor de wijze waarop zonnepanelen kunnen worden ingepast.

Besluiten

De raad besluit:

Het Afwegingskader Zonne-energie op monumenten en panden in beschermde gezichten vast te stellen.

Aanleiding voorstel

Om invulling te geven aan de energietransitie wordt er door het Rijk en gemeenten ook ingezet op zonne-energie in de gebouwde omgeving. Dat kan bij historische gebieden en gebouwen nadelige gevolgen hebben voor het aanzicht en de waarden. Voor eigenaren van monumenten of panden in beschermde gezichten is het vaak onduidelijk wat de mogelijkheden zijn om zelf zonnepanelen te plaatsen. Ook is het voor de gemeente lastig om aanvragen te beoordelen.

Doel

Doel is om inwoners inzicht te geven over de mogelijkheden en de inpassing van zonnepanelen bij monumenten en bij panden in de beschermde gezichten van Blaricum,

Eemnes en Laren en om de gemeente een kader te bieden voor besluitvorming over de inpassing.

Toelichting besluit (argumenten)

1.1 Met dit afwegingskader laat de gemeente zien dat er kansen zijn om zonnepanelen op een passende wijze te plaatsen op monumenten en in beschermde gezichten.

De overgang naar een duurzame energievoorziening is van groot belang om klimaatveranderingen tegen te gaan en de aarde leefbaar te houden. Daarom hebben de lidstaten van de Europese Unie in 2015 het Klimaatakkoord van Parijs gesloten. Om invulling te geven aan de energietransitie wordt er door het Rijk en gemeenten ook ingezet op zonne-energie in de gebouwde omgeving. Dat kan bij historische gebieden en gebouwen nadelige gevolgen hebben op het aanzicht en de waarden. Verkeerd geplaatste zonnepanelen kunnen een verstoring opleveren van het karakteristieke beeld en de historische waarden van het pand en het beschermde gezicht. Bij monumenten en panden in beschermde gezichten, vormt de plaatsing van zonnepanelen op het dak altijd maatwerk. Uiteindelijk moeten aanvragen voor plaatsing van panelen voorgelegd worden voor advies bij de Adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit. Aan de hand van dit advies kan er een afgewogen besluit door het college worden genomen.

1.2 De uitgangspunten in het afwegingskader zijn leidend boven de inhoud van de Welstandsnota.

Aangezien het afwegingskader als laatste door de raad wordt vastgesteld, zijn in principe de uitgangspunten in het afwegingskader leidend boven de inhoud van de Welstandsnota. Voor de duidelijkheid zou het wenselijk zijn om (op termijn) ook de inhoud van de Welstandsnota op dit vlak te actualiseren en aan te laten sluiten bij het afwegingskader. Dit doen we in 2026, dan wordt de Welstandsnota opgenomen in het omgevingsplan en zal ook het afwegingskader in het omgevingsplan worden verwerkt.

1.3 Bij monumenten en panden in beschermde gezichten gaat de voorkeur in eerste instantie uit naar plaatsing van zonnepanelen in grondopstelling.

De gemeente heeft al eerder de 'Beleidsregel grondopstelling zonnepanelen voor eigen gebruik' vastgesteld. Voor algemene situaties is er met deze beleidsregel voor gekozen om in de gemeente pas zonnepanelen in grondopstelling toe te staan mits het onder andere niet mogelijk blijkt om zonnepanelen op het dak van bouwwerken te plaatsen. Bij monumenten en panden in beschermde gezichten is het echter wenselijk om ook te onderzoeken of zonnepanelen in grondopstelling tot de mogelijkheid behoren en daarmee de cultuurhistorische waarden en karakteristieken van het pand in mindere mate te verstoren dan bij plaatsing op de bouwwerken. De aanpassing van de 'Beleidsregel grondopstelling zonnepanelen voor eigen gebruik' vindt plaats in 2026, dan worden de 'Beleidsregel grondopstelling zonnepanelen voor eigen gebruik' en het afwegingskader op in het omgevingsplan verwerkt.

Duurzaamheid

Met de vaststelling van dit afwegingskader helpt de gemeente eigenaren bij het zoeken naar mogelijkheden om op monumenten en panden in het beschermd gezicht door het toepassen van zonnepanelen te kunnen verduurzamen.

Vastgesteld wettelijk- en beleidskader

De Omgevingswet

Relatie BEL-gemeenten en BEL Combinatie

Dit afwegingskader is gemaakt voor en aangeboden aan de gemeente Blaricum, Eemnes en Laren.

Kanttekeningen

1.1 De Adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit is op hoofdlijnen positief over het afwegingskader, maar vraagt op één onderdeel om heroverweging.

Het afwegingskader is besproken met de Adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit. De commissie is daarop met een advies gekomen en onderschrijft de wens voor een afwegingskader met meer duidelijkheid aan de voorkant. Wel heeft de commissie een terughoudende houding ten opzichte van de mogelijkheid dat er in specifieke gevallen ook zonnepanelen geplaatst kunnen worden op het voordakvlak van neutrale panden. De commissie vraagt om het afwegingskader op dit onderdeel te heroverwegen.

Het college volgt dit advies niet, de overwegingen zijn:

- a. In Blaricum komen slechts enkele neutraal gewaardeerde panden voor. Dit zijn vaak panden waar weinig tot geen cultuurhistorische waarden en/of karakteristieken van het beschermd gezicht aanwezig zijn. De plaatsing van zonnepanelen op deze panden heeft dus ook geen of slechts minimale impact op de cultuurhistorische waarden of karakteristieke voor het beschermd gezicht. De plaatsing van zonnepanelen op de voorzijde van een neutraal pand kan daarbij ook alleen als aan de plaatsingscriteria en ontwerpuitgangspunten kan worden voldaan. Hierdoor blijven er slechts enkele neutrale panden over waar de plaatsing van zonnepanelen op de voorkant een mogelijkheid zou kunnen zijn. Als er op deze panden zonnepanelen geplaatst kunnen worden, dient er sprake te zijn van een 'goed ontwerp'. In een evenredige afweging met het belang van de energietransitie is een minimale verstoring die zou kunnen optreden acceptabel.
- b. De plaatsing van zonnepanelen wordt altijd voor advies bij de Adviescommissie Ruimtelijke Kwaliteit voorgelegd, zodat er getoetst wordt of een plan voldoet aan het afwegingskader en er niet een te ernstige verstoring van de cultuurhistorische waarden of karakteristieken van het beschermd gezicht zal plaatsvinden.

Financiën

Dit voorstel heeft geen financiële gevolgen voor de begroting.

Begrotingswijziging nodig?

Nee

Uitvoering

In 2026 wordt de Welstandsnota opgenomen in het omgevingsplan, dan zullen ook het Afwegingskader Zonne-energie en de 'Beleidsregel grondopstelling zonnepanelen voor eigen gebruik' in het omgevingsplan worden verwerkt.

Communicatie

Over dit voorstel wordt in het kader van de raadsbehandeling gecommuniceerd door de griffie. Na vaststelling van het afwegingskader wordt er voor inwoners van alle drie de gemeenten gezamenlijk een voorlichtingsbijeenkomst gehouden.

Bijlagen

Bijlage 1 Afwegingskader Zonne-energie op monumenten en panden in beschermde gezichten.

Bijlage 2 Raadsbesluit.

Steller

M. van der Marel(mmare).

Registratiedatum

21 juli 2025